

L'home que treballava debades

Núria Busquet Isart
Javier Riquelme Pérez

Conte presentat en el 14è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Eren dos quarts de nou del matí. Acabaven d'obrir les portes de Can Esteve, la primera fàbrica d'escuradents del país. Els obrers anaven fent fila, l'un darrere l'altre, i hi entraven amb el cap cot. Els esperaven deu hores de jornada laboral a la cadena de muntatge. Fins fa tres mesos el jornal era de vuit hores diàries, però amb la implementació de la nova llei laboral, impulsada pel partit NEM, ara es treballaven deu hores. Tot era pel bé del país, encara que els empleats no haguessis acceptat la mesura amb els braços oberts.

Aquell dia, en Daniel Barri va decidir que volia treballar sense cobrar. El vespre abans s'havia quedat embadalit mirant un discurs polític per televisió. Amb l'esforç de tots, podríem sortir de la misèria. Havia d'invertir el seu temps desinteressadament en els altres. No, no s'apuntaria a cap organització no governamental perquè no hi creia en absolut. Volia ajudar realment el país. Per aquest motiu, va dirigir-se al despatx del senyor Cordills, el gerent de l'empresa més important del seu poble: Can Esteve.

El senyor Cordills el va rebre a les nou en punt. Estava molt enfeinat i volia esbandir-lo ràpidament del seu davant. Darrerament el senyor Cordills anava de bòlit i estava atabalat perquè havia de gestionar l'acomiadament d'un parell de treballadors ganduls que s'havien disfressat de sindicalistes oportunistes. Amb la nova llei, era força senzill fer-los fora, però ho volia fer subtilment, sense aixecar polseguera.

El senyor Cordills no volia perdre el temps amb en Daniel Barri, però era un home educat i el va atendre de bones maneres. Feia anys que sabia que a la vida mai no se

sap a qui hauràs de recórrer i que cal quedar bé amb tothom. Ho havia après del seu avi matern, el senyor Xavier Esteve, fundador de la fàbrica d'escuradents que ell havia heretat i que orgullosament dirigia.

En Daniel Barri va explicar al senyor Cordills que volia treballar a l'empresa. El senyor Cordills li va explicitar que no hi havia vacants lliures, i va fingir saber-li greu. Aleshores, en Daniel Barri li va dir que tant li era el que li toqués fer: posar els escuradents en capsetes, passar l'escombra, empaquetar les comandes, etc. A més, ell ho faria tot debades. Sí, sí, debades, no volia cobrar res.

El senyor Cordills no volia allargar més aquella situació ridícula: va recomanar a en Daniel Barri que fes unes bones vacances i li va dir que, en tornar, en parlarien de nou. I en Daniel Barri, que era un home obedient, se'n va anar a passar tres setmanes a un hotel de dues estrelles a Salou.

En tornar de la Costa Daurada, tal com havien quedat, en Daniel Barri va tornar a visitar al senyor Cordills. Com que ell el va veure tan obsedit amb la idea de treballar i, a més, de franc, va pensar que, en el fons, allò que era absurd era no fer-li cas i deixar passar l'oportunitat. Mai no havia conegut cap tipus així. El va mirar de dalt a baix, i va sentir una sensació que feia temps que no notava: el va emocionar la seva honestedat i dedicació real a Can Esteve.

El senyor Cordills considerava que la seva empresa estava plena de mercenaris i tanoques poc professionals. Tots només eren a la fàbrica per diners. A més, sempre es queixaven de tenir un sou escàs i, amb poca dignitat, esbombaven als quatre vents que no se'ls

valorava la feina. I per no parlar de les males cares i les amenaces de vaga sempre que se'ls requeria fer alguna hora extra... No entenien que el bé de l'empresa era el seu bé també. Els seus obrers eren uns interessats que no estimaven ni els escuradents, ni el seu ofici, ni Can Esteve. Cap no tenia en compte tot el que la fàbrica feia per a ells. En canvi, en Daniel Barri no era així. I, en pensar això, al senyor Cordills se li van negar els ulls de llàgrimes. Estava immensament commogut.

Així doncs, en aquells moments, el senyor Cordills va sentir dins seu unes ganes de fer una forta abraçada a Daniel Barri, però es va retenir. El protocol li feia mantenir les distàncies. De tota manera, va sentir que no podia decebre aquell home. Per començar, va pensar que sense cap mena de dubte un tipus com en Daniel Barri es mereixia un càrrec de certa importància a Can Esteve. El va nomenar responsable de la secció d'empaquetatge d'escuradents. Tenia dotze obrers no qualificats al seu càrrec.

Des del primer dia que va entrar a la fàbrica, en Daniel Barri va ser un treballador exemplar per al senyor Cordills. Cada dia era el primer a entrar i el darrer a sortir de Can Esteve. També sacrificava els descansos pel benefici de l'empresa: dinava i esmorzava o bé revisant que la cadena de muntatge no perdés el ritme de producció frenètic, o bé fent fotocòpies de documents per a la secció d'exportació, o bé embalant alguna comanda d'escuradents urgent. Així mateix, en Joan Barri tenia a ratlla a tots els seus subordinats, als quals tractava diligentment. En poc més d'una setmana, en Daniel Barri i el seu equip van doblar el nombre de capsetes

empaquetades.

La senyora Porres, la cap de recursos humans, va adonar-se de seguida que en Daniel Barri podia ser la gallina dels ous d'or de l'empresa. El van ascendir directament: va passar a ser el subdirector de l'àrea comercial. Tenia quaranta-tres treballadors al seu càrrec, i dos-cents setze clients. La presència de Daniel Barri, però, aviat va començar a incomodar els assalariats de l'empresa. No suportaven que els dirigís les tasques algú que treballava per amor a l'art i que havia arribat de la nit al dia.

Un matí, la Valèria i en Feliu van negar-se a complir les seves ordres: no volien renunciar a perdre més dels drets pels quals els seus pares s'havien deixat la pell. En Daniel Barri no comprenia com algú podia queixar-se i no procurar amb tots els seus esforços aconseguir el benefici màxim per a l'empresa. Si calia estar-se una nit sense dormir per acabar una comanda, es feia i punt. El senyor Cordills era molt bo, i els treballadors estaven més bé a la fàbrica que a casa seva: tenien aire condicionat a l'estiu i calefacció a l'hivern, accés a internet, l'esmorzar gratuït i el dinar a un preu molt mòdic... I, per postres, el senyor Cordills era generós i pagava a tots els treballadors, excepte a en Daniel Barri, una quantitat d'euros gens menyspreable cada final de mes (i els obsequiava amb un lot de productes nadalencs el desembre). Era impensable que es neguessin a fer un favor de tant en tant!

En Daniel Barri va fixar que les hores extres eren de caràcter obligatori i que no es rebria per fer-les cap percepció econòmica extraordinària. La Valèria i en Feliu

van organitzar una vaga: volien boicotejar la proposta d'en Daniel Barri. El senyor Cordills estava tip de les revoltes a la seva fàbrica: si no era per un all, era per una ceba... Van fer una reunió per intentar pactar algun tipus d'acord. En Daniel Barri va mostrar clarament la seva postura: o es feien hores extres debades sempre que fos necessari, independentment de la durada del temps extraordinari treballat o de la freqüència amb què es fes, o bé ell mateix abandonava Can Esteve. Ho faria a contracor, però hi estava disposat.

El senyor Cordills no s'ho podia pensar dues vegades. En Daniel Barri era el millor treballador que havia tingut mai: eficaç, devot a la fàbrica... I, a sobre, treballava debades. Va acomiadar la Valèria i en Feliu de l'empresa. No els va haver ni d'indemnitzar. Els economistes havien demostrat que el millor per als treballadors i per a qualsevol negoci era l'acomiadament lliure sense compensació. Amb la nova llei que havien aprovat, havien desaparegut les indemnitzacions per acomiadament. Ara, només quedava que aviat també fessin desaparèixer el dret a agafar baixes i, sobretot, el de fer vaga...

La decisió de rescindir el contracte a la Valèria i en Feliu va marcar un punt d'inflexió a Can Esteve. Ningú més no va gosar aixecar veu contra cap proposta d'en Daniel Barri. L'empresa d'escuradents va passar a ser un dels negocis més rentables de tota la comarca i el compte corrent del senyor Cordills va créixer considerablement.

De mica en mica, la fama de Daniel Barri es va escampar. Li van oferir contractes melosos en diverses empreses, però ell era lleial a Can Esteve. I a Can

Esteve van decidir que li havia arribat l'hora d'ocupar un càrrec més significant: subdirector general.

En Daniel Barri va esdevenir un model a seguir per a molta gent, fins i tot pels que l'havien titllat de sonat o de cap de suro. A poc a poc, tots els empleats van demanar de treballar sense cobrar i Can Esteve va ser una fàbrica molt productiva. El pròsper negoci va ser un model estudiat a universitats i congressos d'arreu del món. Totes les multinacionals es van interessar a posar sucursals en aquella comarca.

El dia de Nadal, en Daniel Barri va presentar-se a casa del senyor Cordills, l'únic treballador de l'empresa que aquell dia feia festa i que cobrava un jornal cada final de mes. En Daniel Barri li va exigir un canvi de nom a l'empresa. El senyor Cordills va recordar el seu avi i s'hi va negar rotundament. En Daniel Barri el va amenaçar que, si no, plegarien de treballar ell i tots els altres empleats. El senyor Cordills va acabar cedint a la proposta, humiliat d'adonar-se que es trobava en mans d'aquell home. En Daniel Barri se'n va anar satisfet cap a Can Esteve. El senyor Cordills, sense tenir ja gana, es va asseure a la taula, al costat de la seva família. Va fixar la vista a l'escudella de galets, perquè no es veia capaç de mirar el seu fill gran als ulls.

Després del canvi de nom de l'empresa (que va passar a dir-se Can Barri), es van multiplicar les exigències dels empleats. El senyor Cordills no tenia cap sortida: com que treballaven debades, els hi devia tot i hi estava lligat de mans i peus. En Daniel Barri va aconseguir que el senyor Cordills obrís franquícies a diverses illes del Carib, on els treballadors hi feien estades cada tres

mesos. També el va obligar a crear una escola i un hospital gratuïts per als empleats. Igualment, li va fer instal·lar un mercat a la plaça major del poble, on els empleats podien agafar el que hi necessitessin. Tot debades, és clar.

Els números no sortien al senyor Cordills. La producció de l'empresa havia crescut notablement, però els seus guanys particulars cada cop eren menors... Pensava en els seus fills: no els deixaria cap herència destacada. Ell, que era de la família més rica de la comarca i que sempre havia pensat que proveiria de tot als seus hereus! Es va desesperar i va acabar embogint. El van ingressar a un sanatori on la seva muller es va haver de gastar tots els estalvis.

En Daniel Barri va passar a ocupar el seu càrrec a la fàbrica d'escuradents que ja duia el seu cognom. El primer que va fer va ser edificar un sanatori, al costat de l'hospital i l'escola de l'empresa. El dia que van col·locar la primera pedra a l'edifici en Daniel Barri va anunciar amb orgull el nom que hi posaria, tot pensant que honorava el seu exgerent: "Can Cordills".